

Erivajadustega laste kaasamine ja õpetamine lasteaias.

Pille Häidkind, Ph. D

Tartu Ülikooli eripedagoogika lektor

Kevad 2019: Pärnu – Tartu – Tallinn

Erivajadustega laps alushariduses

Lasteaiarühmas õppijana teistest nii ulatuslikult **eristuv laps**, et tema õppimise jaoks on vaja teha **keskkonnas kohandusi**.

Tuleb hinnata lapse arengutaset ning seda, milliseid tegureid on tema jaoks vaja ja võimalik keskkonnas muuta.

Haridussüsteemis ei ole määratluse aluseks diagnoos, puue ega lapsevanema soov.

1. Hindamine

2014-2016

- loodi 3-4a laste kõnetest ja sotsiaalsete oskuste küsimustik,
- kohandati PEP-3 test, Strebeleva metoodika ja MacArthuri suhtlemise arengu testi lühiversioon.

Sikut, E. (2016). *Ülesannete kogu 6–7-aastaste laste tunnetus- ja õpioskuste uurimiseks.*

Ealised iseärasused

- Emotsionaalsed ja käitumisraskused väikelapseeas, kohanemise perioodil, seoses peres ja/või lasteaias toimuvate muudatustega.
- Õppimise erinev kiirus ja üldteadmiste ulatus.
- Lapsel ilmnevad huvid ja harjumused.
- Üksikute häälikute vaeghääldus kuni 5-nda eluaastani.
- Kokkupuude teise keelega.

2. Õpetamine

Häidkind, P. & Oras, K. (2016). *Kaasava hariduse mõiste ning õpetaja ees seisvad ülesanded lasteaedades ja esimeses kooliastmes.*

Mõistega „kaasav haridus“ seostusid:

- kõikide laste koos õpetamine;
- individuaalne lähenemine;
- tugisüsteem, meeskonnatöö;
- koostöö lapsevanematega.

→ Vajadus teha muudatusi õpetaja töös, asutuse töökorralduses ning koostöös.

Õpetaja, tase 6

Pedagoogiline ja eripedagoogiline kompetents:

- 2019 õpetaja kutsestandardis kohustuslik kompetents B.2.1 Õppija toetamine.
- 2017/2019 valitav kompetents B.2.7 Hariduslike erivajadustega õppija toetamine.

Haili, M. (2017). *Lasteaia sobitus- ja tavarühma õpetajate arusaamad ning tegevus seoses laste sotsiaalsete oskuste kujundamisega.*

Eripedagoogi roll

Tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded:
erialane magistrikraad või 7. taseme kutse.

Lapsele tugiteenuse rakendamise viisid:

- koos õpetajaga rühmaruumis õpetamine,
- allrühma õpetamine rühmaruumis või kabinetis,
- individuaalne tegevus rühmaruumis või kabinetis,
- täiskasvanute õpetamine, kuidas konkreetse lapsega tegeleda.

3. Nõustamine

Õpetaja

loob **õppija ja lapsevanematega** usaldusliku suhte; annab õppija edenemise kohta tagasisidet; kaasab aktiivselt lapsevanemaid.

Õpetaja+
eripedagoogiline
kompetents

nõustab ning juhendab lapsevanemaid ja **kolleege** õppija toetamisel õpiprotsessis; õpikeskkonna ja õppematerjalide kohandamisel.

Eripedagoog

selgitab vanematele **teiste erialade spetsialistide** hinnanguid ja vajadusel juhendab soovitude elluviimisel; nõustab **juhtkonda** erivajadustega õppijate õppe korraldamisel.

4. Juhtimine ja koostöö

- Karindi, K. & Tamm, R. (2019).
Lasteaiaõpetajate ja eripedagoogi koostöö erivajadustega laste üldoskuste arengu toetamisel. Koostöövormid:
  - Individuaalne vestlus.
  - Tegevuse vastastikune vaatlemine, analüüs.
  - Keskkonna, sh õpetamise kohandamine.
  - Individuaalne arenduskava (IAK).

Koostööd tehakse enne ja pärast õpetamist, kõige vähem õpetamise etapil.

Toetus õpetajale

Vajalik on toetus

- Ülevalt ja kõrvalt: asutuse juhtkond, tugispetsialistid.
- Abistav personal: õpetaja abi, abiõpetaja, tugiisik.
- Meeskonnatöö, kuhu tuleb partneritena liita ka lapsevanemad.

Ressursid riigi, asutuse pidaja poolt eelkõige.

Lihtsaid, odavaid ja kiireid lahendusi pole.

5. Refleksioon

- Koolivalmiduskaart kui peegel lapsevanemale ja lasteaiaiale.
  - Lapse valmisolek õppida valdavalt verbaalse õppemeetodi kaudu, abstraktset materjali.
  - Lapse valmisolek õppida klassi tingimustes.
- Kuivõrd igaüks on oma rolli täitnud? Mida teha järgmise erivajadustega lapse puhul teistmoodi?
- Ka koolis saab ja tuleb vajaduse korral keskkonda kohandada.

Kooli muudatused alusharidusse?

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus (2018):

- Direktor määrab **haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija**, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.
- Toe liigid: üldine, tõhustatud ja eritugi.

Puudespetsiifilised erirühmad kaovad?

Tugispetsialistide ring laieneb?

Kontakt pille.haidkind@ut.ee

SUUR TÄNU!